

A romák helyzetének javítása Európában: Kihívások és nyitott kérdések

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) és az Európai Egyházak Konferenciája (CEC) közös konzultációt tartott a „romák helyzetének javítása Európában: kihívások és nyitott kérdések” témában, az Európai Unió görög elnökségének védnöksége alatt. Ez a konzultáció az Ökumenikus Patriarkátus szívélyes meghívására Athénben történt 2014. május 5. és 7. között. A CCEE és a CEC elismerték, hogy Jézus Krisztustól, a mi Urunktól és Megváltónktól közös a meghívásunk arra, hogy legyünk a társadalom sója és világossága.

A „roma” kifejezést Európában általánosan használják a roma, a szinti, a kalé és az Európában ezekhez kapcsolódó csoportokra, beleértve az utazókat (Travellers) és azokat a személyeket is, akik önmagukat cigányként azonosítják, és magában foglalja a csoportok széles változatosságát.

A görög külügyminiszter-helyettes Kyriakos Gerontopoulos üdvözölte a konferenciát és hangsúlyozta, hogy fontos a „romák társadalmi integrációja, ám eközben meg kell őrizni a kulturális hagyományainkat és életstílusukat”. A konzultáció áttekintette az egyházak szolgálatát a roma kisebbséggel, a romák történelmét Európában, annak különböző oldalait, a kizárás és befogadás eseményeit, az utóbbi évek politikai kezdeményezéseit és a jelen helyzetet, különös tekintettel a képzésre és a foglalkoztatottságra. Az Európai romák és utazók fórumának (European Roma and Travellers Forum) elnöke áttekintést adott a Roma szervezetek jelenlegi aggodalmairól, és kiemelte az Európa-szerte tapasztalható cigányellenesség és a gyűlöletbeszéd miatti félelmet.

1. Mint az európai keresztény egyházak képviselői, kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy minden ember Isten képmására van teremtve és ezért egyenlő tiszteletet érdemel, függetlenül az etnikai identitásától. Roma testvéreink évszázadok óta részt vesznek az egyház életében. Európa sok területén az egyházak igen fontos szerepet játszottak a roma emberek helyzetének javításában. A régóta meglévő elkötelezettségük és Európa minden részében való jelenlétük révén az egyházaknak nagy szerepük lehet a roma kisebbséggel való szolidaritásban, különösen is a biztonságuk, szociális, gazdasági fejlődésük és a társadalomban való (aktív) részvételük támogatásában.
2. Az egyházak tudatában vannak a roma kisebbségek sokszínűségének szerte Európában: jóllehet, rokonságban vannak, több mint 150 különböző dialektus fejlődött ki; a többségük letelepedett az európai országokban, mások utazók.
3. A roma emberek a társadalomból való kirekesztettséggel küzdenek, különösen is az iskolázottság, a foglalkoztatás, a lakáshelyzet és az egészségügy tekintetében. Társadalmaink nagy része „másoknak” tekintik őket. Ezzel szemben a keresztények számára a bibliai üzenet alapján a „másik” a felebarátunk, akinek kijár az emberi méltóság. Felhívjuk az összes egyházat, hogy a helyi szinten legyenek befogadóbbak és fogadják szívélyesen és a szeretet szellemében találkozzanak a tőlük különbözővel.
4. Nem szabad összetéveszteni a roma emberek társadalomba történő integrációját a beolvadással (asszimiláció). A roma kultúra, a nyelv és életstílus értékeit tartalmaz, amelyeket meg kell becsülni és meg kell őrizni. Ugyanakkor bizonyos, az elkülönített,

gettó élethez tartozó jelenségeket, mint például a bűnelkövetést, nem szabad roma kultúraként ábrázolni, negatív vonásokat tulajdonítva ezáltal a népességnek.

5. A képzés a romák helyzete javításának egyik fő útja. Az egyházak sok országban részt vesznek az oktatás munkájában. Az egyházak mozdítsák elő az oktatás és tanulás kultúráját a peremre szorult közösségekben.
6. Minden gyermeknek joga van a képzésre/tanulásra, a roma gyermekeket is beleértve. Ezért a teljes és jó minőségű oktatáshoz való hozzájutást mindenütt biztosítani kell, építve a már létező jó gyakorlatra. Az egyházak helytelenítik a szegregált speciális iskolákat, mert azok nem teszik képessé a tanulókat arra, hogy elérjék teljes potenciáljukat. Azoknak a területeknek az esetében, ahol a roma népesség túlsúlyban van, egy jó minőségű többségében roma gyerekeket oktató iskola lehet a legjobb megoldás, és ezt nem szabad szegregációnak tekinteni.
7. A roma nyelvek tanítása legyen elérhető minden iskolai szinten, hogy a roma kultúra és nyelvek megbecsülése és megőrzése biztosítható legyen. Ezt ne korlátozzák csak a roma közösségre, hanem legyen elérhető a szélesebb társadalom számára.
8. A roma emberek vállaljanak főszerepet a közösségek fejlesztésben. A roma munkatársakat bevonó programok eredményesek voltak a képzés, valamint a mediáció területén és tovább kell őket fejleszteni.
9. A roma emberek az európai országok állampolgárai, azonos jogokkal és köteleességekkel. Az Európai Unióban a mozgás szabadsága, a letelepedés helyének kiválasztása, a munkavállalás ott, ahol ez elérhető, minden EU polgár joga, és ezt a jogot a roma kisebbségek estében is tiszteletben kell tartani.
10. A munkahelypiachoz való hozzáférés hiánya a roma nép szegénységének egyik fő oka. Az egyházak fontosnak tartják, hogy állami és magán erőforrások legyenek arra elkülönítve, hogy támogassák társadalmaink hátrányos helyzetű tagjainak munkához jutását. Ezeket a támogatásokat célirányosabbá, fenntarthatóbbá és hatékonyabbá kell tenni.
11. A rasszizmus és a gyűlöletet kifejező szavak ártalmasak és társadalmainkban a negatív magatartást táplálják. Ezeket ki kell küszöbölni a médiából és a politikai közbeszédből. Előítéleteket és cigányellenes nézeteket nem lenne szabad politikai előnyök megszerzésére használni. Felszólítjuk a politikusokat, hogy tartózkodjanak a cigány-ellenességtől. A média közvetítsen realisabb képet a roma emberekről.
12. A roma nép történelmét a nemzeti történelem részeként a roma közösségek részvételével kell kidolgozni az illető országokban; ezt követően a nemzeti tanterv részévé kell tenni.
13. A közös konzultáció során megosztott tanúvallomások megerősítették, hogy sok helyi plébánia teret ad a különböző közösségek kultúrái közötti találkozóra, erősítve az elfogadást és a bizalmat. Ily módon az egyházakat sok roma közösség hiteles partnernek tartja. Tartós elkötelezettségük fényében tekintsék az egyházakat megbízható partnereiknek a helyi, a nemzeti és az európai hatóságok is az integrációs programok végrehajtásában.

14. Az eredményes integráció többet fog kívánni egy projekt-központú stratégiánál.
Hosszú távú elkötelezettséget és átfogó megközelítést követel a közösség fejlesztés, a részvétel és az egyenlőség terén.

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa és az Európai Egyházak Konferenciája megerősíti elkötelezettségét az európai romák helyzetének javítására, és a jövőben is szeretné folytatni az ezirányú együttműködését.

Athén, 2014. május 7.